

Evaluatie Millenniumgemeente Oss 2008-2012

Oss op weg naar

**FAIRTRADE
GEMEENTE**

Deze rapportage is opgesteld door Hans Kreutzer, als onderdeel van zijn werkzaamheden voor de gemeente Oss in de periode januari-mei 2012

Inhoud

1. <i>Ontstaan van millenniumgemeente</i>	4
2. <i>Wat is een millenniumgemeente?</i>	4
3. <i>Millenniumdoelstellingen</i>	4
4. <i>Het platform Millenniumdoelen Oss</i>	5
5. <i>Duurzaamheid in Oss</i>	6
6. <i>Fairtradegemeente</i>	6
6.1 <i>Fairtradekerk</i>	6
6.2 <i>Fairtradeschool</i>	6
7. <i>Oss, op weg naar Fairtradegemeente</i>	7
8. <i>Bedrijven, scholen en instellingen</i>	7
9. <i>Achtergrond interview met direct betrokkenen</i>	8
9.1 <i>Gebert Lucassen (oud voorzitter platform)</i>	8
9.2 <i>Ineke Voskamp (voorzitter fairtrade)</i>	8
9.3 <i>Maartje Aarts (huidig voorzitter platform)</i>	9
9.4 <i>COS/ Brabant</i>	9
10. <i>Beknopt overzicht millenniumdoelen activiteiten</i>	10
11. <i>Conclusies</i>	11
12. <i>Aanbevelingen voor de toekomst</i>	11
<i>Bijlage</i>	
<i>Uitgebreid overzicht uitgevoerde activiteiten 2008-2012</i>	12

1 Ontstaan millenniumgemeente

De Vereniging van Nederlandse gemeenten startte in 2007 de 'Millennium Gemeente' campagne. In Nederland zijn er nu al meer dan 100 Millennium Gemeenten. Deelnemende gemeenten kiezen voor een eigen invulling, onder de gezamenlijke, herkenbare vlag. Voor sommige gemeenten betekent dit nieuwe impulsen voor het mondiale beleid. Voor andere gemeenten betekent het dat bestaande activiteiten in de schijnwerpers worden gezet en in breder verband worden gebracht.

2 Wat is een millenniumgemeente?

In september 2000 stellen 189 staatshoofden en regeringsleiders tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties deze Millenniumverklaring op. Deze verklaring bevat acht ambitieuze doelstellingen voor de ontwikkeling van de Derde Wereld. In 2015 moeten deze gehaald zijn. Voor het eerst beloofden alle landen, rijk en arm, zich in te zetten voor deze meetbare concrete doelen.

Oss wereldwijd 2010

3 Millenniumdoelstellingen

De 8 millenniumdoelen zijn:

Platform millenniumdoelen Oss (2009)

4 Het platform Millenniumdoelen Oss

De gemeente Oss heeft zich in 2008 uitgeroepen tot een millenniumgemeente op voorstel van een besluit van de gemeenteraad. Daartoe is een werkgroep Millenniumdoelen opgericht op initiatief van Gebert Lucassen van Groen Links. Hieruit ontstond het platform millenniumdoelen Oss waarin naast vertegenwoordigers van alle politieke partijen in Oss, diverse lokale organisaties op het gebied van internationale samenwerking, integratie en duurzaamheid zijn vertegenwoordigd.

Het is bijzonder en uniek in Nederland, dat alle in de gemeenteraad vertegenwoordigde partijen deelnemen aan het platform millenniumdoelen Oss. De deelnemende organisaties zijn: Wereldwinkel, stichting Sahelp, Platform Regio OSS Tegen Armoede (PROTA), Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking (COS) afdeling Brabant, Internationaal Vrouwen Centrum (IVC) en de Raad van Kerken.

Het platform fungeert als aanspreekpunt en adviseur voor de gemeente Oss en organisaties, particuliere initiatieven, bedrijven en individuen die zich bezig houden met de millenniumdoelen en fairtrade. Er worden verbindingen gemaakt tussen en ondersteuning gegeven aan, alle betrokken organisaties die zich inzetten om de millenniumdoelen te verwezenlijken. Tevens heeft het platform als doel de Osse bevolking te informeren en te betrekken bij activiteiten voor de bewustwording van de millenniumdoelen.

Het platform probeert alle doelen onder de aandacht te brengen door verschillende acties te houden waarbij een of meerdere doelen belicht worden. Een ander doel is om de gemeente te adviseren betreffende millennium en fairtradeonderwerpen zoals bijvoorbeeld subsidieaanvragen en draagvlak vergroten van Osse organisaties en bedrijven door deze met elkaar te verbinden en actieve betrokkenheid te creëren door de voorwaarden te scheppen om zich samenwerkend te presenteren en te versterken. Wereldwijd is de laatste jaren is flinke winst geboekt op millenniumdoel 1 (halvering van de armoede). Volgens de laatste prognoses zullen er in 2015 ongeveer 883 miljoen mensen van minder dan 1,25 dollar per dag moeten rondkomen. In 1990 waren dat er nog 1,8 miljard. Dat betekent dat als de verwachtingen uitkomen het doel ruimschoots zal worden gehaald. Ook is er aanzienlijke vooruitgang op de millenniumdoelen 2 (alle kinderen naar school), 3 (gelijke kansen in het onderwijs) en 7 (toegang tot veilig drinkwater). Van de ontwikkelingslanden die nu nog niet op schema liggen om de doelen in 2015 te halen, zit de helft daarvan er wel heel dicht tegen aan. Forse achterstand is er vooral op doelen 4 (kindersterfte), 5 (moedersterfte) en 7 (toegang tot sanitaire voorzieningen, biodiversiteit en CO₂-uitstoot). Ook is de halvering van het percentage mensen met honger (millenniumdoel 1) nog lang niet in zicht. Het is de bedoeling om de tijdstermijn hiervan te verlengen zodat de doelen wel gehaald gaan worden. In Nederland staan inmiddels 152 van de 415 gemeenten te boek als millenniumgemeente. Oss is er daar dus een van.

Millenniumwaaier
2000 / 2015

2000 Millennium Gemeente 2015

Wat doe jij voor een betere wereld?

1 2 3 4 5 6 7 8

The poster features a red header with the text 'Millenniumwaaier 2000 / 2015'. Below this is a white box containing a logo for '2000 Millennium Gemeente 2015' and the question 'Wat doe jij voor een betere wereld?'. At the bottom, there is a row of eight colorful icons representing the Millennium Development Goals, numbered 1 through 8.

5 Duurzaamheid in Oss

In 2008 heeft de gemeente een agenda en aanpak voor de duurzaamheid in de gemeente uitgebracht met daarin een aantal speerpunten, zoals o.a. millenniumgemeente, duurzaam inkopen en het bewustzijn van de burgers vergroten op het gebied van duurzaamheid.

Bij de verbouwing van het gemeentehuis is er nadrukkelijk gekeken naar duurzaamheid zoals o.a. hergebruik van materialen, energiebesparing, gebruik van zonnepanelen en warmte/koude opslag. Hierbij is het energielabel van het gemeentehuis teruggebracht van G voor het oude gebouw naar een A+ label voor het hernieuwde gebouw. Het gemeentehuis heeft daardoor een duurzame uitstraling gekregen en is daarmee een inspiratiebron voor ondernemers, burgers en andere organisaties. Een ander voorbeeld van de duurzame aspiraties van de gemeente Oss is de weg van de toekomst, de N329. Deze weg moet een voorbeeld op het gebied van milieu, mobiliteit en infrastructuur, ruimtegebruik en ecologie zijn. Denk aan faunapassages, zonnecellen, brandstofbesparend wegdek en gebruik van LED-verlichting. Vernuftige ideeën; niet alleen bedacht door ambtenaren en technici, maar vooral ook door de burgers zelf. Recentelijk, 29 maart 2012, is er een managementverklaring getekend waarin de gemeente zich committeert aan een duurzame omgang met mens, materialen en omgeving. Er is in Oss een beleidsmedewerker duurzaamheid die ook fairtrade in zijn portefeuille heeft en er actief mee bezig is. Hij is ook betrokken bij de aanvraag voor Oss als fairtradegemeente.

6 Fairtradegemeente

Fair Trade, ook wel Eerlijke Handel genoemd, is erop gericht om producten op de markt te brengen, waarvoor een rechtvaardige prijs wordt betaald aan de producenten in de landen van herkomst. Tussen de afnemer van Fair Trade artikelen en de producenten in de Derde Wereld worden afspraken gemaakt over prijszekerheid en stabiliteit in de afname van de producten. Vaak wordt door de afnemer vooraf al een aanbidding gedaan zodat de producent de mogelijkheid heeft om te investeren in het productieproces.

Bij de productie van Fair Trade artikelen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de ecologische en sociale omstandigheden ter plaatse.

Fairtrade Gemeente is een eervolle titel die aangeeft dat een gemeente bijzonder veel aandacht besteedt aan fairtrade. Van bedrijven tot het café om de hoek van school tot sportkantine, in supermarkt en kledingzaak. Om fairtradegemeente te zijn moet worden voldaan aan een 6-tal campagnecriteria. Fairtrade valt onder Millenniumdoel 8.

Wereldwijd zijn er half april 2012 ongeveer 1107 Fairtrade gemeenten te vinden. De meeste Fairtrade gemeenten bevinden zich in Europa, echter ze zijn ook te vinden in o.a. Brazilië, Ghana, Costa Rica. In 2009 werkten wereldwijd 2.1 miljoen mensen in de ontwikkelingslanden in de fairtrade sector. Indirect profiteren 7.3 miljoen mensen van de eerlijke handel. In Nederland woont nu al 10% van de mensen in een fairtrade gemeente. Nadat Oss millenniumgemeente is geworden is er in 2010 besloten om te gaan voor de titel fairtradegemeente. Binnen het platform millenniumdoelen Oss is een werkgroep aan de slag gegaan met fairtrade met als uiteindelijk doel om een aanvraag te doen voor Oss als fairtradegemeente. Deze werkgroep is enthousiast aan de slag gegaan om de Ossenaars meer bekend te maken met fairtrade. Daaruit zijn verschillende initiatieven ontstaan en activiteiten uitgevoerd.

6.1 Fairtrade kerk

Om de titel, fairtrade kerk, te verkrijgen moet een kerk fairtrade producten gebruiken. Dit kan o.a. thee / koffie / miswijn zijn. Er moet gecommuniceerd worden over fairtrade en de kerkgemeenschap probeert de betrokkenheid van haar achterban daarbij vergroten. Een laatste eis is dat de kerk aandacht vraagt voor fairtrade tijdens activiteiten. In Oss is er vanuit de Titus brandsma Parochie een eigen werkgroep aan de slag gegaan om de titel fairtradekerk aan te vragen. Deze titel is inmiddels behaald! Ook de Paaskerk is al een heel eind op weg om de titel aan te vragen.

6.2 Fairtrade school

Om de titel fairtradeschool te mogen voeren zijn de volgende eisen van toepassing: Uiteraard moet er fairtrade producten gebruikt worden in de kantine en drankautomaten op school en er moet aandacht zijn voor fairtrade in berichten van de school richting leerlingen, ouders en personeel. Tevens wordt er verwacht dat de school de kennis vergroot van leerlingen en personeel betreffende fairtrade, door in het onderwijs of gedurende andere schoolse activiteiten aandacht te schenken aan fairtrade. In Oss zijn ook scholen bezig met fairtrade, o.a. de het Mondriaan college is doende om zich fairtrade school te mogen noemen. Andere initiatieven zijn b.v. ROC De Leijgraaf dat recentelijk een aanvraag om UNESCO school te worden heeft gedaan.

'wat als je enige doel in het leven is, overleven.'

ben je zwanger? deel je geluk met anderen!

25 september in Oss
Estafette voor Wereldmoeders

Laat je buik beschilderen en fotograferen op zondagmiddag 25 september op het Waaijen in Oss. Voor iedere deelnemer doneert de gemeente Oss 10 euro aan Simavi voor de strijd tegen moedersterfte.

Meer informatie:
www.estafettevoorwereldmoeders.nl

Geef je op! Bel 06 57431039 of mail naar wereldmoedersoss@gmail.com

Beltoetsing: Sita van Boekel
Fotografie: Sterre van der Weij

7 Oss, op weg naar Fairtradegemeente

Om als fairtradegemeente te boek te mogen staan zijn er een 6 tal criteria opgesteld door de landelijke organisatie, een samenwerking van wereldwinkel en Interkerkelijke Coördinatie Commissie Ontwikkelingssamenwerking (ICCO) en het fairtrade Max Havelaar keurmerk. Voor Oss gelden de volgende criteria:

- 1) Er moet een lokale werkgroep zijn die bestaat uit verschillende werkterreinen en vertegenwoordigers vanuit de gemeente die zich bezig houdt met het behalen van de titel en daarna met het behoud daarvan.
- 2) Het gemeentebestuur moet fairtrade ondersteunen binnen het gemeentehuis en daarbuiten.
- 3) Er moeten minimaal 10 supermarkten, 4 giftshops, 3 recreatieve bedrijven, 8 horeca bedrijven die fairtrade producten te gebruiken/verköpen.
- 4) Tevens dienen er minimaal 15 bedrijven en 30 maatschappelijke organisaties binnen de gemeente zijn die een aantal fairtrade producten gebruiken/verköpen.
- 5) Er moet media aandacht zijn waarin fairtrade tot uiting komt, dit kan bijvoorbeeld naar aanleiding van een evenement wat door de werkgroep georganiseerd is,
- 6) Tenslotte moet er binnen de gemeente aandacht zijn voor maatschappelijk verantwoord ondernemen.

8 Bedrijven, scholen en instellingen

Oss is een grote gemeente qua inwoneraantal (84.205 inwoners per 1-1-2012) Door de recentelijke herindeling met Lith is het aantal inwoners flink gegroeid. De inwoners zijn verspreid over relatief veel dorpskernen. Ook is de opbouw qua instellingen/scholen/bedrijven heel anders dan andere grote steden. Door deze kenmerken is het extra lastig om sommige criteria die gelden voor gemeenten met een inwoneraantal groter dan 80.000, te behalen.

Begin 2012 is onderzocht hoeveel bedrijven en instellingen in Oss al met fairtrade aan de slag zijn. Uit een mailing naar 60 maatschappelijke organisaties kwamen ongeveer 30 reacties waarvan er 4 fairtrade producten gebruiken. Daar is dus nog een slag te slaan!

De gemeente Oss zelf geeft het goede voorbeeld. We gebruiken fairtrade koffie en thee en in het bedrijfsrestaurant is een divers aanbod van fairtrade producten. Het Osse bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en scholen blijven qua fairtrade gebruik achter. De bewustwording zou verbeterd kunnen worden in samenwerking met bepaalde branches of beroepsverenigingen zoals de Koninklijke Horeca Nederland afdeling Oss, bedrijfsverenigingen en onderwijsorganisaties.

burgemeester Klitsie schenkt (h)eerlijke koffie 2010

burgemeester Buijs schenkt (h)eerlijke koffie 2011

9. Interviews

9.1 Gesprek Gebert Lucassen (eerste voorzitter/ oprichter platform millenniumdoelen Oss)

Resultaten:

Betere samenwerking en verbinding van politiek en burger initiatieven.

Fairtrade is op vele plekken aan de orde gebracht waardoor er meer kennis is gekomen over fairtrade in de gemeente.

Toekomst:

Het platform moet blijven bestaan, het is wel belangrijk dat alle partijen erbij betrokken blijven. Daarvoor is het belangrijk om dingen te blijven doen. Het zou mooi zijn als er een actieve kartrekker vanuit de ondernemers in het platform zitting zou nemen om ook die groep te mobiliseren en actief te maken. Het betrekken van jeugd (via b.v. scholen) bij fairtrade is in het begin van het platform goed geweest, maar is nu veel minder. Dit is een punt van aandacht.

9.2 Gesprek Ineke Voskamp (voorzitter werkgroep Fairtrade)

Resultaten:

Fairtrade is leuk, de drempel om het te kopen is lager komen te liggen door het steeds meer meedoen van bedrijven. Vooral de supermarkten hebben bijgedragen aan een imago verbetering en betere zichtbaarheid van fairtrade in het dagelijkse leven. Door het platform millenniumdoelen Oss is er inzicht gekomen in wat er allemaal in Oss gebeurt aan het ondersteunen van de millenniumdoelen, welke organisaties dat het goed werkt om de krachten te bundelen.

Toekomst:

Er moet worden door gegaan op de weg van Fairtrade, de fairway. Dit is nodig om mensen continu bewust te maken en betrokken organisaties erbij te betrekken. Zorg er wel voor dat het niet te grote brokken worden, dat iedereen een taak heeft die te behappen is. Vele handen maken licht werk en zorgen voor continuïteit van het doel. Door het platform millenniumdoelen Oss weten organisaties van elkaar waar ze mee bezig zijn waardoor afstemming kan plaatsvinden en er een grotere saamhorigheid ontstaat.

Voorpagina millenniumkrant 2009

9.3 Gesprek Maartje Aarts (huidig voorzitter platform millenniumdoelen Oss)

De rol van de gemeente Oss kan m.i. meer faciliterend zijn aan alle initiatieven die er al zijn, dan subsidiërend naar enkelen. Doel is organisaties te verbinden en te versterken in hun ambities de millenniumdoelen (waaronder fairtrade en duurzaamheid) waar te maken in de gemeente Oss en wereldwijd.

Resultaten:

Er is al veel bereikt! Door het verbinden van de partijen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, duurzaamheid, fairtrade is er veel kennis en inzicht in de millenniumdoelen en internationale samenwerking ontstaan.

Het inzicht wint langzaam terrein dat de 8 millenniumdoelen zich niet alleen in de Derde Wereld afspelen maar ook hier in de gemeente Oss. Uniek is dat de afgevaardigden van de politieke partijen overeenkomsten vinden in het Platform op inhoud en er tijdens activiteiten met plezier als één divers team staan. Ook de wethouder is er altijd!

- Ongeveer 40 vrijwilligers zijn actief voor het Platform. Er zijn 3 actieve werkgroepen voortgekomen uit het Platform: Werkgroep Fairtrade gemeente, Werkgroep Oss Wereldwijd, Werkgroep Wereldmoeders. De werkgroepen voeren de activiteiten uit en zijn via hun voorzitter vertegenwoordigd in het Platform Millenniumdoelen Oss.
- Bij het Platform, via de Werkgroep Oss Wereldwijd, zijn 30 organisaties uit de gemeente Oss betrokken.
- Gemiddeld drie keer per jaar een grote activiteit.
- Beleid in het kader van de Millenniumdoelen: De gemeente Oss heeft m.i. veel gedaan aan integratie en bestrijding van armoede. Vergeleken met veel andere plaatsen, heeft Oss al jarenlang een laag budget voor mondiaal (internationale samenwerking) gerichte activiteiten. Dat heeft ons niet weerhouden aan de slag te gaan. De activiteiten worden uitgevoerd door vele vrijwilligers met veel inzet en creativiteit en voor weinig geld. En daar zijn we trots op!

Toekomst:

- De gemeente Oss wordt een fairtradegemeente!
- Kennis van de millenniumdoelen en fairtrade delen blijft van belang. Liefst door het positieve verhaal te vertellen.
- De werkgroepen - waar nodig- uitbreiden en ondersteunen in hun activiteiten. Blijven erkennen in hun positieve inzet en resultaten!
- Jongeren en kinderen zijn een belangrijke doelgroep. In 2009 waren veel jongeren actief bij 'Love a Fair'. Enkele zijn nog op afstand verbonden. Jongeren betrokken houden vergt een aparte aanpak, mogelijk via de werkgroepen. Daar zijn ideeën over en die worden momenteel 'verkend'.
- PR Platform uitbreiden. De commissie is recent gestart.
- Ondersteuning vanuit de gemeente vanuit een actieve houding van B&W en uren voor ambtenaren is nodig om fairtradegemeente te worden.

9.4 Centrum voor OntwikkelingsSamenwerking (COS-Brabant)

In het begin was het COS een deelnemer in het platform en organisator van activiteiten, echter om financiële redenen is het COS de laatste jaren meer uit zicht geraakt. Het COS wordt nog wel gebruikt als vraagbaak en sparringpartner. COS Brabant heeft in het verleden het platform millenniumdoelen Oss geholpen om een en ander op gang te brengen. Vanaf het moment dat zaken eenmaal liepen (dat is al geruime tijd het geval) en dat de subsidies van COS beperkter werden begeleiden wij vanuit COS niet meer intensief en zijn wij niet langer aanwezig op de vergaderingen. Incidenteel zijn er nog contacten over wat er in Oss gebeurt en zijn er ook incidentele samenwerkingen (bv. rondom de publieksacties Wereldarmoededag en Wereldvoedseldag in 2011, en gepland in de 2e helft 2012 is een Eerlijke Winkelroute en een duurzaam consumeren campagne). Ons inziens timmert het platform en de werkgroep aardig aan de weg met activiteiten en markten e.d.

10 Millenniumdoelen activiteiten in Oss

Jaartal	Actie	Millenniumdoelen
2008	Motie van de raad	7, 8
2008	Duurzaamheids agenda	7, 8
2008	Tentoonstelling Wereld express	Alle doelen
2009	Uitgave van een millenniumkrant	Alle doelen
2009	Jongeren bouwen website millenniumplatform	Alle doelen
2009	Het millennium festival love a Fair (wereld armoede en wereld voedseldag)	Alle doelen
2009	Tentoonstelling Wereld express	Alle doelen
2009	Debat jongeren "welles"	Alle doelen
2010	Presentatie ondernemingsvereniging over fairtrade	1, 7 en 8
2010	Workshop voor de Oss maatschappelijke organisaties	Alle doelen
2010	Fairtrade Proeverij m.m.v. Ralph Mackenbach	1, 7 en 8
2010	Nul meting Fairtrade	1, 7 en 8
2010	Estafette voor wereldmoeders	4, 5, 6
2010	Politiek cafe Zout Jan Pronk	Alle doelen
2010	Tentoonstelling "de vredesfabriek"	Alle doelen
2011	Stand op festival Muze misse	Alle doelen
2011	Fairtrade route (focus op horeca)	1, 7 en 8
2011	Fairtrade route (focus op horeca)	1, 7 en 8
2011	Politiekcafe zout millennium platform	Alle doelen
2011	Estafette voor wereldmoeders	4, 5, 6
2011	kerstmarkt Hertogin Johanna school	Alle doelen
2011	Fairtrade super (focus op supermarkten)	1, 7 en 8
2012	World Fairtrade Day	1, 7 en 8
2012	Internationale vrouwendag	Alle doelen
2012	Politiek café Zout met Fairtrade ondernemers	1, 7 en 8
2012	World Fairtrade Day & Momentje Fairtrade	1, 7 en 8

Oss op weg naar

**FAIRTRADE
GEMEENTE**

11 Conclusie:

In de gemeente Oss is de afgelopen jaren erg veel gebeurd op het gebied van de millenniumdoelen en in het bijzonder fairtrade. Er is met een grote enthousiaste club vrijwilligers voor heel weinig geld erg veel georganiseerd, waardoor de Osse burgers regelmatig met de millenniumdoelen hebben kennis gemaakt. Door het platform millenniumdoelen Oss is er meer kennis en samenwerking ontstaan tussen alle organisaties die bezig zijn met millenniumdoelen. De politieke inbreng in het platform wordt als positief ervaren. Helaas is fairtrade nog niet echt in veel bedrijven en instellingen ingebed in hun handelen. Vanuit de gemeentelijke doelstellingen, zoals b.v. in managementverklaring, geeft de gemeente aan dat ze het belangrijk vindt dat haar partners zich inzetten voor duurzaamheid. Enige ondersteuning is hiervoor zichtbaar op het gebied van Fairtrade nodig. Zonder dat zullen niet veel bedrijven/instellingen overstappen op fairtrade producten.

estafette voor wereldmoeders 2011

12 Aanbevelingen:

- Probeer een actievere rol als gemeente te nemen om in het bijzonder scholen te betrekken bij fairtrade.
- Probeer om de “digitale schoolkrant” nieuw leven in te blazen waardoor ze zelf aan de slag gaan met fairtrade en medeleerlingen kunnen stimuleren om vanaf de basis fairtrade de standaard te maken.
- Gebruik het NME-centrum (meer) als verlengstuk van de gemeentelijke beleidsambities. Bijvoorbeeld door fairtradeinformatie via een tentoonstelling of lesbrief aan te bieden aan de 300 jaarlijks bezoekende schoolklassen!
- Zorg ervoor dat maatschappelijke instellingen meer fairtrade producten gaan gebruiken. Dit zou d.m.v. een positieve subsidie stimulatie kunnen worden bevorderd. Je zou instellingen kunnen belonen als men fairtrade producten gebruikt en wil men dat niet zou je een bepaald bedrag kunnen inhouden van de gemeentelijke subsidie.
- Bewerkstellig dat fairtrade ook op de agenda van de Osse ondernemers komt te staan. Benadruk de voordelen die het heeft voor de producten en de uitstraling die het heeft op de consumenten. Dit kan gerealiseerd worden door samen met brancheverenigingen aan de slag te gaan met het onderwerp. Door workshops te organiseren waarin het duidelijk wordt dat er wat te winnen is voor ondernemers door fair te handelen. Dit zou mooi onder “De Kracht van Oss” uitgangspunt 10, duurzaamheid en economische versterking, kunnen vallen. Fairtrade als product plus voor de ondernemer i.p.v. lastig en extra moeite.
- Maak helder wat de gemeente met de millenniumdoelen en/of platform in de toekomst wil? Voor een serieuze en concrete aanpak is het noodzakelijk om expliciete formatie en financiën beschikbaar te stellen voor de millenniumdoelen en andere onderwerpen op het snijpunt van ontwikkelingssamenwerking en duurzaamheid.
- Zorg voor goede interne afstemming binnen de gemeente zodat, waar mogelijk samen opgetrokken kan worden bij evenementen en/of activiteiten. Zo kan fairtrade vaker op verschillende momenten worden gepresenteerd.
- Blijf vooral het goede voorbeeld geven als gemeente, op die manier kun je aan anderen laten zien hoe fairtrade werkt.

*Tanzaniaanse jongen met Oss tas
foto: Maartje Aarts*

Bijlage : Uitgebreid overzicht millenniumactiviteiten 2008-2012

Sinds 2008 zijn er een aantal activiteiten georganiseerd, meestal in het centrum van Oss op of rond het walplein waar op een zaterdag ca 12.000 mensen passeren

In vogelvlucht zijn dit achtereenvolgens:

- ***Uitgave van een millenniumkrant (september 2009)***

Deze krant was bedoeld als aftrap voor Oss als millenniumgemeente.

- ***Wereldarmoede Dag, georganiseerd door PROTA i.s.m. Platform millenniumdoelen (oktober 2009)***

Doel: Bewustwording van armoede in de wereld, inspiratie bijeenkomst gehouden waar op een creatieve manier uiting werd gegeven aan de armoede in de wereld.

- ***Het millennium festival love a Fair (Oktober 2009)***

Een festival om op een speelse manier de millenniumdoelen tot leven te brengen i.s.m. Globalicious uitgevoerd er waren ca. 2000 bezoekers.

Er was een keur aan activiteiten voor jong en oud, zoals dans en muziek, een schildersbar, wereld bericht animatie en liefdestherapie, lekkere fairtrade hapjes en er liepen Globalicious vuilnismeisjes rond. Kleding die je niet meer droeg, kon je inwisselen voor een nieuwe outfit tijdens de door jongeren georganiseerde Fashion Ruilbeurs.

Ook was er een graffiti wedstrijd, en we deden mee aan de landelijke actie Stand Up and Take Action. Op het solarplein waren twee Zonneauto's te bewonderen, Leerlingen van het Hooghuis locatie Zuid van de afdelingen Comtech en Motorvoertuigen bouwden een solarkart.

- ***Informatief verhaal aan Osse ondernemers fairtrade (2009)***

Gebert Lucassen (voormalig voorzitter platform millenniumdoelen) en Oscar Jansen (wereldwinkel en lid van het platform) hebben voor de Osse ondernemers voorlichting gegeven over fairtrade.

- ***Debat Jongeren (2009)***

De Osse jongerenraad organiseerde een debat, "Welles" door Leerlingen van TBL over millenniumdoelen en Derde Wereld problematiek.

- ***Tentoonstelling Wereld express (november 2008 & 2009)***

Een tentoonstelling voor basisschool leerlingen die maken een rondreis langs verschillende thema's waar kinderen over de hele wereld mee te maken

hebben in hun dagelijkse leven. De Wereld express is een 12 meter lang trailer waarmee men jongeren bewust wil maken van de millenniumdoelen. Kinderen gaan langs een spellencircuit over arm en rijk, over eerlijke handel en over hulp, over eten van insecten en chocolade. De meeste basisscholen in Oss en omgeving hebben hiervan gebruik gemaakt.

- ***Fairtrade Proeverij (2010)***

Op het Walplein werd er van 12.00 - 17.00 uur in een grote tent een Fairtrade Proeverij gehouden. Een aantal Osse winkeliers laten zien wat er bij hen al verkrijgbaar is op het gebied van Fairtrade. Verder kon er volop geproefd worden van een groot aantal fairtrade producten. Burgemeester Klitsie was hierbij aanwezig en schonk (h)eerlijke koffie. Tevens lag er in de tent een groot Wereldkleed (van COS-Brabant). Hierop zijn de diverse ontwikkelingslanden te zien waar de fairtrade producten vandaan komen. Voor de jongeren was Ralph Mackenbach uitgenodigd als ambassadeur voor Sebastian Indian Social Projects (SISP). Dit is een kleine Indiase NGO gevestigd in het zuiden van India in de deelstaat Kerala. SISP richt zich op de allerarmsten en de drop-outs van de Indiase samenleving in Vizhinjam en naburige plaatsen.

- ***Workshop met Osse maatschappelijke organisaties (maart 2010)***

In studio Bliq zijn onderleiding van COS alle criteria van fairtrade besproken met alle maatschappelijke organisaties die actief zijn in Oss om zodoende meer kennis met elkaar te delen.

- ***Uitvoering van een Fairtrade 0-meting (mei 2010)***

Doel: onderzoeken hoeveel er aan fairtrade in Oss gebeurt. Het onderzoek is uitgevoerd in supermarkten en horeca gelegenheden.

- ***Politiekcafé zout (4 mei 2010)***

Oud minister Jan Pronk was de hoofdgast in politiek café Zout in Oss. Pronk is een begeesterde politicus en in Zout werd met hem gesproken over de betekenis van visie in de politiek, ontwikkelingshulp en de politieke situatie in Nederland.

- ***Medewerking aan estafette voor wereldmoeders van het blad Esta en Simavi (september 2010)***

Oss was op 16 september 2010 een Halteplaats voor de Estafette voor Wereldmoeders langs een aantal millenniumgemeentes. Dit was een initiatief van SIMAVI om op een ludieke manier aandacht vragen voor een van de millenniumdoelen: kinder/moedersterfte. In Oss gingen z'n 800 blauwe en roze ballonnen het luchtruim in dit zijn net zoveel ballonnen als kinderen die jaarlijks in Oss worden geboren.

- **Tentoonstelling “de vredesfabriek” (november 2010)**

De vredesfabriek is een interactieve tentoonstelling over oorlog en vrede, over geweld en vrijheid, macht en tolerantie. Educatief project over vooroordelen, pesten en verdraagzaamheid. Deze unieke tentoonstelling leert kinderen via allerlei puzzels, strips, doen en denkopdrachten en nog veel meer, begrippen als vooroordelen, discriminatie, tolerantie en racisme hanteren. Zij leren hoe vooroordelen ontstaan en waartoe ze kunnen leiden. Eén van die gevaarlijke gevolgen is pesten, waarover een extra luik werd voorzien. Aan de hand van een werkkaart bezoeken de kinderen op zelfstandige wijze de tentoonstelling. Als ze alle opdrachten hebben doorlopen en de antwoorden op de werkkaartjes hebben gevonden, zijn ze klaar voor de tolerantietest: enkel voor de durvers!

- **Politiek café Zout (7 april 2011)**

De Zoutquiz gaat over de millenniumdoelen van de gemeente Oss. Maartje Aarts en Gebert Lucassen treden aan in het strijdperk en spelen de quiz.

- **Fairtrade route (mei 2011 horeca)**

Bereikt: Door de route zijn mensen bewust gemaakt dat er in Oss al horeca is die fairtrade producten gebruikt. Door een route te maken langs horecabedrijven die fairtrade producten verkopen, de inwoners bewust te maken van een keus die men heeft als men wat wil graan drinken/eten fairtrade of niet? Voor de bedrijven die fairtrade in hun assortiment hadden werd d.m.v. een flyer reclame gemaakt.

- **Muze Misse (3 juli 2011)**

Tijdens het muziek festival Muzze Misse hebben 2 stagiaires een kraam gemaakt over fairtrade zodat de bezoeker daarover informatie konden vinden.

- **Estafette voor Wereldmoeders (25 september 2011)**

Tientallen zwangere vrouwen hebben hun buik laten beschilderen en fotograferen. Ook wethouder Hendrik Hoeksema mocht een stukje buik beschilderen. Hij bracht namens de gemeente Oss € 1.500 mee. Simavi gaat dit bedrag besteden aan een project in Bangladesh.

- **Fairtrade Super (oktober 2011 supermarkten)**

Veel bezoekers hadden niet in de gaten dat hun eigen supermarkt zoveel fairtrade producten in hun assortiment hadden. Tevens is het fairtrade logo nadrukkelijk onder de aandacht gebracht. In het centrum van Oss is er een proeverij gehouden om te laten proeven dat fairtrade best lekker is. Een 6-tal supermarkten stelden hun fairtrade producten ten toon, waarmee aangetoond werd dat men fairtrade producten “gewoon op de hoek” bij hun eigen supermarkt verkrijgbaar is. Burgemeester Wobine Buijs schonk een lekker bakje faire koffie/thee of sinaasappelsap aan de voorbijgangers. Er werd een flyer uitgedeeld waarop alle tot dan toe bij ons bekende faire horeca en supers van Oss ston-

den. Na afloop van deze actie zijn de producten van de supermarkten nog vertoond tijdens een actie van de Titus Brandsma Parochie en ten slotte hebben ze nog een prominente rol gekregen in de bezoekershal in het gemeentehuis waar dagelijks ca. 350 bezoekers en medewerkers komen. De etenswaren die na de acties nog goed waren zijn naar de voedselbank gebracht.

- **Oss Wereldwijd! Walplein Oss (15 oktober 2011)**

‘Wethouder in vuur en vlam voor de millenniumdoelen’. opening door de wethouder Hendrik Hoeksema de ‘Oss Wereldwijd’ markt op het Walplein, dat even ‘Het Millenniumdoelen Plein’ heette. Hij hield een ‘vurige’ opening en gaf de fakkel door aan alle mensen die betrokken zijn. Zo werden de Millenniumdoelen weer in het licht gezet én warm gehouden.

- **Kerstmarkt Hertogin Johanna school locatie A (21 december 2011)**

Er is een kerstmarkt georganiseerd op school waarbij de opbrengst is bestemd voor de Didi Foundation dat zich inzet voor een weeshuis in India. Het platform millenniumdoelen was hierbij aanwezig met een stand.

- **Fairtrade in Politiekcafé zout (8 januari 2012)**

De Zoutquiz wordt gespeeld tussen twee ondernemers uit de duurzaamste straat van Oss, de Kruisstraat. Jorg Bongers van de Natuurwinkel en Hans Kreutzer van de Wereldwinkel treden in het strijdperk en proberen met hun kennis over fairtrade en duurzaamheid de quiz te winnen.

- **Internationale Vrouwendag (11 maart 2012)**

Tijdens de jaarlijkse manifestatie in Oss rond de Internationale Vrouwendag, was het Platform Millenniumdoelen Oss aanwezig met een informatiestand.

- **Momentje Fairtrade (12 mei 2012)**

Meeliftend op de promotie rond de World Fairtrade Day werd het winkelend publiek een Momentje Fairtrade aangeboden in en voor de Wereldwinkel Oss. Dit werd gehouden in de vorm van een fairtrade brunch. Tevens waren er fairtrade producten uit supermarkten aanwezig ter informatie. Wethouder René Peters was hierbij aanwezig.

Momentje Fairtrade 2012

